

POKROK ZÁPADU

PUBLISHED WEEKLY

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co., 1209-1211 Howard St.—Tel. 2912

Subscription by mail — \$1.00 per year.

Vydává: Vydavatelství Spol. Pokroku, V. A. C. BURNŠ, ředitel.

1209-1211 Howard ul. — Telefax 2912.

Předplatné .. \$1.00 na rok.
De Čech \$2.00 na rok.

Adresujte objednávky
POKROK ZÁPADU
OMAHA, NEB.

Omaha, Neb., dne 12. června 1907.

Nezapomínejte na Matice Vyššího Vzdělání! Konejte sbírky v její prospěch při každé příležitosti! Čím více a častěji budeme vycházeti nyní její snahám vstříe, tím více užítka naše odlomená větev může od nejlepšího našeho spolku očekávat v budoucnosti.

Užijeme Národního kolku na všechnu svou soukromou korespondenci! Podporujeme veledůležitý podnik, který má tak všestranný účel! Nezapomínejme, že nepatrná oběť, již přinášíme jako jednotlivci, při součinnosti všech bude mít značný výsledek. Nebudeme komati tím nic než povinnost, již ukládá nám cit pro dobro naší odlomené větve.

V minulých dnech zaslána byla nám druhá sbírka návrhů ku sjezdu svobodomyšlných, z nichž některé zasluhuji zmínky. Zřejmě na líbí se nám resoluce učitelé a učitelů ve Sboru českých svobodomyšlných škol v Chicagu, Ill., zastoupených. Dojde-li jednání sjezdu svobodomyšlných ku školství, pak by promyšlené návrhy chiečanského českého učitelstva měly být vzaty v úvahu. Jedná se v nich hlavně o to, aby naše svobodomyšlné spolky kopaly k svobodomyšlným školám svoji povinnost a dále, aby časopis "Svobodná Škola", který tolik obětí stál a který je časopisem skutečně dobrým, dostalo se všestranné podpory od všech českých svobodomyšlných spolků. Dále žádají učitelé, aby sjezd učinil co možno největší nátlak na české časopisy, jež časem uveřejňují články pro mládež, by v čísle tom neotiskovaly ničeho, čím by utrpěla výchova i povaha našich malých dětí. Na který časopis hlavně výtky tato padá, nemusíme opakovati. Naivním zdá se nám návrh, aby v anglickém jazyku vydána byla jakási obrana Tomáše Pajna. O Tomáš Pajnovi napsáno bylo velmi mnoho a svobodomyšlným Američanům sotva už je třeba informací z české strany. Takovým též zdá se nám návrh na založení svobodomyšlného listu pro mládež, když takový zde již máme a všestranně vyhovuje. Pan Fr. Ort obírá se myšlenkou založení jakýchkoli "Sborů české svobodomyšlné mládeže", jejichž účelem by bylo především vzájemné ušlechťování a vzdělávání v českém jazyku. Dále vymítání zla kouření a žvýkání u hochů. Vymítání všech tanečních škol. Pořádání ve schůzích mládeže ušlechťujících přednášek v jazyku českém, čtení, zábavným hrám, kde těloevičných jednot nestává, prostoeviku, těloeviku Přístupnější rozpravy o zachování zdraví a lehké přednášky svobodomyšlného. A dále praví p. Ort: "Spolek křesťanských mladíků amerických má po Spojených Státech širokého rozvětvení pod dozorem mužů a žen různých náboženských sekt-

Vyučují psaní, kreslení, těloeviku, těloeviku, účetnictví, zpěvu, přednášení, těloeviku za poplatek svých členů \$6.00 ročně a to v místnostech krásných. Nemohli bychom i my svým dětkám eos podobného zaříditi? Rozsudte sami. Stavte v míru, ale nebourejte stávající již podniky, by naše děti v budoucnosti nemuseli o nás říci: "Opravovali tu svobodomyšlnou budovu tak dlouho, až ji zbořili." Čím více míru, tím více "příností!" — Jak z předcházejícího a dříve uveřejněných článků dá se soudit, bude mít sjezd práce dost a dost. Některé návrhy, ku př. ony, na jejich provedení bylo by třeba \$40,000 ročně, jsou neuskutečnitelné. Nelze jich prozatím bráti vážně. K čemu honiti se za vzdušnými zámky, víme-li předem, že namáhali bychom se zbytečně a že by tím jiná náležitější práce trpěla? Takové návrhy sjezdu byly by jenom přítěží. Sjezd měl by v první řadě vzíti ohled na náležitavé otázky a návrhy, jejich provedení bylo by za stávajících poměrů možným. Nikdo neočekává od sjezdu, aby činil nějaké záranky. Stačí, když sjezd onen — jak správně podotýkájí Rozhledy — bude mít průběh důstojný a když osvědčí se býti zkušebním kamenem mravní hodnoty a síly česko-americké svobodomyšlnosti.

ČESKO-AMERICKÝ NOVINÁŘ A ČESKO-AMERICKÉ ČTE NÁRSTVO.

V minulých dnech roztruchlili se dva česko-američtí novináři nad tím, že vlastně takový česko-americký redaktor je posledním tvorem v kalendáři. A toto své tvrzení podepřeli takovými fakty, že vyvracení jejich názorů bylo by absurdním.

Nechtěli tím snad říci, že česko-americký tisk postrádá svého vlivu vůbec. Jako česko-američtí novináři říci to nemohli, poněvadž ve své práci "na národa roli dědičnou" nejednokrát se přesvědčili o síle tištěných slova. Předobře vědí, co následovalo, dovolili si někdy na tu či onu nesrovnalost a nemístnost v našem společenském životě šetrně poukázati. Vědí, jaké následky má takový spravedlivý posudek novináře, který napíše o tom neb onom, že nejedná správně.

Chtěli prostě říci, že takový laskavý a etný česko-americký čtenář považuje redaktora, který chce mít právo něco dle vlastního názoru posuzovati, za něco zcela zbytečného. Zkrátka, že laskavý česko-americký čtenář neváží si ani dost málo svých novinářů.

Svatá pravda! Všichni to dobře víme, třeba časem to i napíšeme, ale žádným způsobem nesnažíme se, abychom poměry změnili. Nedá se upříti, že tisk v našem česko-americkém životě je činitelem nad jiné důležitým a že o všechno, co kdy chvályhodného u nás se stalo, má jistou zásluhu. Ano, my novináři dobře to víme, ale takový laskavý čtenář má o této věci zcela jiné názory.

Ani dost málo nikdy neuzná úmornou práci česko-amerického novináře a kdyžby snahy jeho byly čistšími než křivými, myšlenky perlami těmi nejskvělejšími, zásluhy o dobro krajanů těmi nejneocenitelnějšími, laskavému čtenáři je to lhostejno.

A tu tlačí se na mysl otázka, v čem leží toho vina, že česko-americký čtenář má proti každému novináři jakýsi předpoklad a co je příčinou nevážení česko-amerického čtenáře k příslušníkům veřejného tisku. A odpověď je ve-

lice snadná! Nad slunce jasnější je faktum, že příčinou toho je si náš tisk sám.

Noviny vychovávají lid, říká se. Toto tvrzení zvláště zde v Americe je správné. Náš lid veškerou svou moudrost, úsudky zdravé i nezdravé, názory dobré i špatné, myšlenky duchaplné i méně duchaplné čerpá z novin.

Tedy, prosím, noviny vychovávají své laskavé čtenářstvo a toto čtenářstvo nemůže býti jinaké, než jak si je noviny vychovávají. To je faktum a nedá se za něj na prosto nic změnit. A dále jest pravdou, že veškerá neváženost k tisku má svůj podklad v konkurenci, anebo v pohnutkách ještě nižších.

Novináři česko-američtí ubíjejí se navzájem. Může býti novinář čistším než sám anděl a chytřejším než sám Šalamoun, abychom vzali měřítka co možno nejpopulárnější, přece jen neujde tomu osudu, že laskavé čtenářstvo bude se divati naň skrze černé brýle předsudku. Nestane-li se to vlivem stávajících poměrů, postará se o to v brzkou konkurenční list, který epitheta svá, jimiž jej obšťastní, nebude třeba dlouho vybírati.

Laskavý čtenář doví se co možno nejdříve, jaký špatný chlap je ten a ten novinář, jaký je nevědomec a ničema. Zkrátka laskavému čtenáři podá se po lopatě, že onen člověk je tak špatný, že by v slušné společnosti ani existovati nemohl.

Naříkáme, truchlíme a pláčeme nad poměry, ale měli bychom spíše hlavu sklonit, v prsa se bít a říci upřímně: "Nostra culpa!" Dovedeme napsati třeba hodně perný článek o tom, jak v našem česko-americkém životě úžasnou měrou rozmáhá se způsob odbývání své protivníky nadávkami. Kde se to jen v tom lidu běže? Nemusíme jíti daleko pro odpověď. Rozevřeme některý z našich listů, ku příkladu těch, kteří vyhražují si na to patent mluvití ve jménu svobodomyšlných, nebo jménem těch, již k té či oné věci se hlásí, a otázka bude rozluštěna. Takový list o pádná slova a náležitě silné výrazy nouzi nemá.

Kam často snaha mluvití co možno nejjíznější zabíhá, měli jsme příležitost seznati nedávno a to v listě, který také rád nutí se do posy mravokárců. Dočetli jsme se výrazů tak hlušných, že člověku nedostávalo se ani slov k jejich odsouzení. Byla to zkrátka nejbřilantnější ukázka novinářského kultu, v české Americe známého podle ustáleným jménem rampouchovský.

Laskavý čtenář je žák nad jiné učelivý. Čte-li třeba každého dne a to černě na bílém nadávky druhu nejhroššího, není divu, že v našich předních lidech učiní se jakýsi předpoklad a že konec konců osvojí se tentýž způsob jednání se svými odpůrci, jako jeho vedoucí duchové.

Znovu skloňme hlavu a přízněji: "Nostra culpa!" Spazíme se sami míti účtu k vlastnímu stavu a není pochyby, že i čtenářstvo po čase přijde k jiným náhledům. Víme dobře o důležitosti našeho poslání, víme dobře a jakými spójeno je obtížemi, ale nesnažíme se ani dost málo, abychom o témže přesvědčili našeho laskavého čtenáře.

A ovšem stavu svému nejlépe zjednáme účty, budeme-li jej etiti i u lidí jinak smýšlejících, než my. Jest na nás, abychom vchovali si své čtenářstvo. A dále, sami važíme si především svého stavu, který není z nejposlednějších a účtu k němu snažíme se vynutiti i u laskavého čtenářstva. Stane-li

se tak, potom lze doufat, že naříkání, volání a stesky naše nebudou hlasem volajícího na poušti...

SJEZD ZÁPADNÍ ČESKO-BRATRSKÉ JEDNOTY.

Ve dnech od 17. do 22. června 1907 odbývati se bude v Milwaukee, Wis., sjezd Západní Česko-Bratrské Jednoty, která zejména v státech západních čítá veliké množství svých členů. Rozkvět její je skutečně podivuhodný. Jak známo, jednota tato povstala ze západních řádů ČSPS. před deseti roky. První sjezd západních řádů odbyval se v Omaze v únoru 1897. Bylo tehdy zastoupeno 29 řádů z těchto států: Nebraska, Minnesota, North Dakota a Wisconsin. Na sjezdu tom usneseno bylo, aby nevezme-li Hl. úřadovna ČSPS. požadavky těchto řádů v náležitou úvahu, tyto od 4. července 1897 vytvořily jednotu samostatnou. A skutečně později došlo k utvoření této jednoty.

První sjezd nově utvořené Západní Česko-Bratrské Jednoty odbyval se v únoru v roce 1899 v New Prague, Minn., a na tomto sjezdu zastoupeno bylo již 59 řádů a členů po dvoletém trvání čítala tato jednota 3,417.

Druhý sjezd konán byl ve Wilber v březnu 1902. Zde zvolen byl předsedou místo zemřelého p. Jos. Žbánka Anton Novotný, místopředsedou F. S. Šalda, tajemníkem Alois Bláha, vrehním lékařem Dr. K. H. Brener. Toho času čítala jednota již 118 řádů a členstva měla 6,215.

K třetímu sjezdu, který, jak výše uvedeno, konati se bude v Milwaukee, Wis., vydána byla zvláštní brožura, z níž se dovídáme, že nyní čítá jednota tato 172 řádů a 11,820 členy. Od posledního sjezdu, tedy za dobu 5 roků, přibýlo 5,605 členů. Za tutéž dobu zemřelo 296 členů, odstoupilo, nebo vyloučeno bylo 1,068 členů.

Za dobu trvání této jednoty zemřelo celkem 391 členů a tímto vyplaceno bylo úhrnem \$313,000. Podpory v nemocech vyplaceno bylo za tuto dobu \$25,003.

Zajímavá je rovněž zpráva hl. pokladníka p. Emila Foldy. Od 26. března 1902 až do 1. dubna 1907 přijal hl. pokladník úhrnem \$32,074.76, vydal pak \$29,141.33.

Neméně zajímavou je i zpráva hl. lékaře Dra. J. P. Pecivala. Ze zprávy této se dovídáme, že celkové pojištění všeho členstva obnáší \$6,529,000. Na jednoho člena připadá průměrné pojištění v Nebrasee \$999.00, ve Wisconsinu \$845.00, v Iowě \$1,028.00, v Minnesotě \$829.00, v Kansasu \$781.00, v South Dakotě \$1,019.00, v North Dakotě \$910.00, v Oklahomě \$978.00, v Coloradu \$887.00, v Michiganu \$1,012.00, v Oregonu \$870.00 a v Californii \$855.00.

K sjezdu podána byla celá řada návrhů na pozemné články stanov a jednání jeho bude zajisté velmi zajímavé. Bude to největší sjezd toho druhu a jednota povolila k účeli tomu značnou částku. Neopomeneme o výsledku a průběhu sjezdu tohoto přiněsti zprávy.

Vyslanci do tohoto sjezdu jsou: California. Em. Folda, řád California, č. 122. Colorado. Jos. Džibba a A. V. Kouba, řád Denver, č. 37. Iowa. Jan Chaloupka, řád Dubuque, č. 4. Jos. Kubíček, řád Žbánek, řád Prokop Velký, č. 7. Ant. Novotný, F. M. Bárta, řád Karel IV., č. 13. Alois Bláha, F. S. Šalda, řád Mladoběch, č. 15. J. C. Dvořák, řád Poslední Tábora, č. 16. Martin Podolák, řád Budoucnost, č. 22. Jiří Šojka, řád Zora, č. 23. Frant. Beneš, řád Vojsa Náprstek, č. 24. J. C. Čekal, řád Pravost Vlasti, č. 35. Josef Kursa, řád Furt Dodge, č. 39. Jan Vrbha, č. 85. Albert Machal, řád Horymír, č. 80. Josef Vavřín, řád Zlín Dub, č. 91. Vincenc Kosaň, řád Čestí Bratři, č. 104. Vincenc Kosaň, řád Belle

Plaine, č. 131. Ant. Novotný, řád Západní Lálie, č. 139. James Pišveje, řád Rolník, č. 146. Frank E. Macha, řád Karel Marx, č. 149. Jan Rumpot, řád Klas, č. 160. Kansas. A. Stránský, W. B. Kasha a Josef Plachý, řád Nový Tábor, č. 19. Kar. Chřtma, Fr. Plevka a Josef Záček, řád Kansaský Rolník, č. 52. Fr. Kraisinger, řád Hvězdnatý Prapor, č. 95. J. P. Pecival, řád Trojev, č. 121. Adolf Havel, řád Cuba, č. 124. J. C. Jenšík, řád Kansas, č. 125. Jan Zima, řád Moravan, č. 128. J. P. Pecival, řád Antonín Dvořák, č. 143. Vác. Škubal, řád Čestí Vlastenci, č. 153. Štěp. Smrček, řád Kansaskí Bratři, č. 154. J. W. Jeníček, řád Holyrood, č. 159. Ad. Havel, řád Hvězda Kansasu, č. 163. J. P. Pecival, řád Lucas, č. 166. Michigan. Emanuel Maršík, řád Perun, č. 73. Vojtěch Bláha, řád Beneser, č. 164. Nebraska. Jan Rosický, řád Palaček, č. 1. Jos. Jelínek, W. S. Chmelík, řád Nebraska, č. 3. František Líška, řád Bílá Hora, č. 5. E. L. Pishel, řád Šadkovský, č. 8. Filip Walla, řád Plzeň, č. 9. M. J. Bouše, řád Dobroslov, č. 12. Ant. Bartoněk, řád Dennice, č. 14. Matěj Němec, řád Králové Hradce, č. 17. Ondřej Matouš, řád Týr, č. 18. M. Bartošová, řád Moravská Orlice, č. 21. Frank Skoedopole, řád Zlínkův Paleát, č. 25. Tom. Jicha, Kar. Smrha st., řád Rábí, č. 27. Jan D. Wolf, řád Západní Svornost, č. 28. A. Z. Donato, J. J. Vlasák, řád Vládivislav I., č. 29. Tom. Duda, Em. Folda, J. L. Hoffman, řád Ratolet Mladoběch, č. 31. Frank Jernan, řád Karlin, č. 40. Vác. Blatný, řád Brno, č. 43. Vác. Mertlík, řád Hvězda Svobody, č. 45. Frant. Pospíšil, řád Jan Hus, č. 50. Fr. Lenger, řád Vysehrad, č. 53. Vác. Průcha, Jos. Honzík, Alois Slepíčka, řád Praha, č. 54. Vác. B. Tomek, řád Lipany, č. 56. Frant. Konopánek, řád Neruda, č. 57. Frant. J. Šeb, řád J. A. Komenský, č. 59. Anton Ryšavý, řád Svoboda, č. 60. Anton Olivárka, řád Svobodná Oheč, č. 61. Jan D. Hasič, řád Havlíček Borovský, č. 66. Anton Lang, řád Čechomoravan, č. 68. Barbora Šhestáková, řád Líbuše, č. 70. Jan Kubát, řád Jiří Poděbradský, č. 72. Jan Černý, řád Tábor, č. 74. Rudolf Hanna, řád Jaroslav Vrehlíček, č. 75. Josef Schultz, řád Svatopluk Čech, č. 70. Josefina Hudečková, řád Eliška Přemyslovna, č. 77. Alois Kořísko, řád Slávan, č. 78. W. J. Kottas, řád Křivoklát, č. 79. Anna Kovanda, řád Přemysl Otakar II., č. 84. Frank A. Přibyl, řád Lidumil, č. 87. Albert Hájek, řád Ladimír Klacel, č. 92. Jos. Kadlček, Cyr. Šmíd, řád Blaník, č. 93. Josef Dezort, řád Osvěta, č. 94. Jos. Jelínek, řád Karolina Světlá, č. 96. Fr. G. Dobrovolný, řád Jan Kollar, č. 101. Frank Krahulík, řád Slávan, č. 112. Kateřina Vocáček, řád El. Krásohorská, č. 113. Milostina Bureš, řád Dobromila, č. 116. Anna Homolka, řád Vlastenky Západu, č. 117. Vác. Jan J. Uhlíř, řád Táboritě, č. 118. Jan J. Šťastný, řád Vlastenec, č. 120. Marie Jeha, řád Čechie, č. 122. Karel Vančura, řád Šumavan, č. 130. Jan Cháb, řád Mir, č. 132. Antonín Zumpfo, řád Kolumbus, č. 133. Milada Donato, řád Prázké Vlastenky, č. 137. Vác. Krejčí, řád Zbívov, č. 138. Jan Horký, řád Čech, č. 152. Jan A. Hurianek, řád Fremont, č. 156. F. J. Hromas, řád Dwight, č. 158. Vilemína Lukeš, řád Josef Jungman, č. 161. Adolf John, řád Kutná Hora, č. 167. Minnesota. F. S. Vanásek, J. Kodáček, řád Českoslovan, č. 2. Josef Týra, řád Český Lev, č. 10. Fr. Částek, řád F. B. Zdrůbek, č. 11. Frank Strešnák, řád Chrudim, č. 33. Jan Smutka, řád Lumír, č. 34. Jan Koumorský, řád Záře Svobody, č. 38. Jan B. Lukeš, řád Záře Západu, č. 44. Josef Stránský, řád Orel, č. 69. Josef Dušek, řád Litomyšle, č. 83. J. J. Vráček, řád Záře Severu, č. 90. Vojsa Holček, řád R. G. Ingersoll, č. 102. Vác. Píram, řád Minn. č. 105. William Kankrlik, řád Jonášova Ratolet, č. 107. Vác. Matuška, řád Silver Lake, č. 119. Al. Bláha, řád Owatonna, č. 127. North Dakota. Tomáš Polda, řád August Heřman, č. 30. Jan V. Starý, řád Severní Hvězda, č. 36. Jan Matějček, řád Červená Reka, č. 42. Frank Lala, řád Jiří Washington, č. 58. Jan Lala, řád Západní Vlastenci, č. 106. Karel Šťastný, řád Český Zákopník, č. 147. Oklahoma. F. R. Vlasák, řád Oklahoma, č. 46. Jos. E. Doležal, řád Svornost, č. 55. Hynek Breuer, řád Jan Žižka, č. 67. Josef Jech, řád Kingfisher, č. 88. Petr Rabštejnec, řád Oklahomský Rolník, č. 89. Matěj Svátek, řád Láaska, č. 109. F. B. Křivo-blávek, řád Rovnost, č. 110. Jan Sknůník, řád Grant, č. 134. Oregon. Vojtěch Chládek, řád Oregon, č. 65. South Dakota. Frank Kostroun, řád Hvězda Západu, č. 41. V. J. Hlašký, řád Hvězda Již. Dak., č. 71. Vác. Beneš, řád Praxia, č. 80. Anton Chyčka, řád Svornost Vlastenci, č. 81. J. W. Dvořák, řád Západní Ratolet, č. 103. Jos. Pál-